

- 1. Kto jest odpowiedzialny za zachowanie spokoju i porządku (ochronę fizyczną) w polskich sądach?**
- 2. jak wielu policjantów bądź ochroniarzy jest na stałe obecnych w poszczególnych sądach?**
- 3. czy sprawa ochrony (bezpieczeństwa) sądów jest uregulowana specjalnymi przepisami tego dotyczącymi bądź ogólnymi aktami prawnymi dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego?**

Odpowiadając na Państwa pytania dotyczące ochrony sądów, informujemy, że co do zasady w Polsce za zachowanie spokoju i porządku w sądach powszechnych, administracyjnych i w Sądzie Najwyższym odpowiada tzw. policja sądowa. Służba ta odpowiada także za bezpieczeństwo w jednostkach powszechnych prokuratury i wchodzi w skład Policji. Podstawą ogólną jej funkcjonowania jest art. 4 ust 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, ze zm.). Natomiast podstawą szczegółową jest rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej (Dz. U. Nr 155, poz. 1093). Poza policją sądową istnieje możliwość powołania w sądzie specjalistycznej uzbrojonej formacji ochronnej. Formacje te są organizowane przez właściwych prezesów sądów, zaś w praktyce tworzą je przedsiębiorcy, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, posiadających pozwolenie na broń na okaziciela. Kwestie tworzenia i funkcjonowania tych formacji reguluje ustawa z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, ze zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy. Jednakże powołanie takich formacji w sądach nie jest obowiązkowe. Należy zatem uznać, że sprawa ochrony (bezpieczeństwa) sądów jest uregulowana w aktach różnego rzędu i rangi, zarówno w ogólnych, dotyczących bezpieczeństwa publicznego, jak i w specjalnych, dotyczących stricte policji sądowej, przy czym najistotniejsze kwestie znajdują się już w tych aktach specjalnych.

Zadania policji sądowej są uregulowane w § 3 rozporządzenia z 16 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej. Zgodnie z tym przepisem do szczegółowego zakresu zadań policji sądowej należy:

1. ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w budynkach sądów oraz prokuratur;

2. ochrona życia i zdrowia sędziów, prokuratorów oraz innych osób, w związku z wykonywaniem przez nich czynności wynikających z realizacji zadań wymiaru sprawiedliwości;
3. wykonywanie czynności procesowych zleczanych przez sąd lub prokuratora;
4. wykonywanie zarządzeń porządkowych sądu, wydawanych w celu uniemożliwienia zachowania zakłócającego porządek rozprawy lub godzącego w powagę sądu;
5. konwojowanie i doprowadzanie osób na polecenie sądu, prokuratora i właściwego komendanta Policji;
6. ochrona pomieszczeń dla osób konwojowanych lub doprowadzonych do czynności procesowych, usytuowanych w sądach i prokuraturach, w celu uniemożliwienia samowolnego oddalenia się osób tam umieszczonych, bezprawnego wtargnięcia osób postronnych oraz zapobieżenia innym zdarzeniom niebezpiecznym w skutkach dla bezpieczeństwa i porządku publicznego albo zagrażającym uszkodzeniem lub utratą chronionego mienia.

Przy wykonywaniu zadań policja sądowa współdziała z pracownikami sądów i prokuratur, Służbą Więzienną i specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi realizującymi fizyczną i techniczną ochronę budynków, w których mieszczą się sądy i prokuratury. Sposób współdziałania z pracownikami sądów i prokuratur określa porozumienie zawarte pomiędzy właściwym komendantem wojewódzkim Policji lub Komendantem Stołecznym Policji a prezesem sądu okręgowego (apelacyjnego), wojewódzkiego sądu administracyjnego lub prokuratorem okręgowym (apelacyjnym), a w odniesieniu do Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego - z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego lub Prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego (§ 5 rozporządzenia z 16 sierpnia 2007 r.).

Policja sądowa jest usytuowana w strukturze organizacyjnej komend wojewódzkich Policji i Komendzie Stołecznej Policji. Komórki organizacyjne policji sądowej mogą być tworzone dla kilku sądów lub prokuratur, jeżeli jest to uzasadnione ich usytuowaniem i potrzebą zapewnienia efektywności działania. Komendanci wojewódzcy Policji lub Komendant Stołeczny Policji, w porozumieniu z właściwymi prezesami sądów i właściwymi prokuratorami okręgowymi i apelacyjnymi ustalają zasięg terytorialny oraz siedziby komórek organizacyjnych policji sądowej (§ 4 rozporządzenia z 16 sierpnia 2007 r.). Pomieszczenia policji sądowej znajdują się w budynkach sądów, prokuratur lub w budynkach jednostek organizacyjnych Policji (§ 7 ust. 1 rozporządzenia z 16 sierpnia 2007 r.).

Zgodnie z § 6 rozporządzenia z 16 sierpnia 2007 r. prezesi sądów okręgowych (apelacyjnych), wojewódzkich sądów administracyjnych i prokuratorzy okręgowi (apelacyjni)

kierują do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji lub Komendanta Stołecznego Policji wnioski i opinie dotyczące:

-zagrożeń dla życia i zdrowia osób lub bezpieczeństwa i porządku publicznego w sądach i prokuraturach,

-wykonywania zadań policji sądowej, wymienionych w cytowanym § 3 rozporządzenia oraz

-realizacji współdziałania policji sądowej z podmiotami wskazanymi w cytowanym § 5 rozporządzenia.

Koszty związane z utrzymaniem oraz wyposażeniem pomieszczeń policji sądowej znajdujących się w budynkach sądów lub prokuratur ponosi właściwy sąd lub właściwa prokuratura (§ 7 ust. 2 rozporządzenia z 16 sierpnia 2007 r.).

Nie jest możliwe udzielenie Państwu odpowiedzi, jak wielu policjantów bądź ochroniarzy (pracowników specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych) jest stale obecnych w poszczególnych sądach, ze względu na obszerność informacji. Samych sądów rejonowych jest w Polsce ponad 300, sądów okręgowych 45, a sądów apelacyjnych 11, do tego dochodzą sądy administracyjne oraz Sąd Najwyższy. Wielkość tych sądów i ich potrzeby są zróżnicowane. Ilość obecnych w nich funkcjonariuszy policji sądowej oraz zatrudnionych ochroniarzy jest różna i zależy właśnie od wielkości i potrzeb danego sądu.